

เรื่อง พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

กองทุนรวมแถมมาแคปปิตอล จัดการโดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม วรรณ จำกัด เป็นโจทก์ ฟ้องบริษัท พงษ์ศิริชัย ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ที่ ๑ นายพิชัย จงสฤษดิ์หวั่ง ที่ ๒ และนางบุญพร้อม จงสฤษดิ์หวั่ง ที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้ร้อง เป็นจำเลยต่อศาลแพ่งธนบุรี ความผิดเกี่ยวกับ โอนสิทธิเรียกร้อง กู้ยืมเงิน รับสภาพหนี้ และค้ำประกัน โดยขอให้ศาลบังคับให้ผู้ร้องทั้งสามร่วมกันชำระเงิน จำนวน ๑๔,๐๒๓,๗๖๑.๒๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๑ ต่อปี จากต้นเงิน จำนวน ๙,๕๒๘,๔๕๕.๒๗ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้นแก่โจทก์เป็นคดีหมายเลขดำ ที่ ๕๘๒๓/๒๕๔๓

ผู้ร้องให้การปฏิเสธฟ้องของโจทก์และโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ ให้อำนาจธนาคารแห่งประเทศไทย สามารถประกาศกำหนดให้บริษัทเงินทุนต่าง ๆ ปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ย เป็นเหตุให้สถาบันการเงินต่าง ๆ กำหนดอัตราดอกเบี้ยเกินกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อปี เป็นการเปิดช่องให้สถาบันการเงินอยู่เหนือกฎหมายของสังคมโดยอาศัยฐานะทางเศรษฐกิจที่เหนือกว่า กดขี่ขูดรีด เอาเปรียบประชาชนและผู้บริโภค ก่อให้เกิดการผูกขาดตัดตอนทางเศรษฐกิจและการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม อันเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๘๗ จึงยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งธนบุรีขอให้ส่งคำโต้แย้ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลแพ่งธนบุรีจึงส่งคำโต้แย้งของผู้ร้อง (จำเลย) ในคดีหมายเลขดำที่ ๕๘๒๓/๒๕๔๓ เพื่อขอให้ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

๒. ประเด็นเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีที่ผู้ร้องซึ่งเป็นจำเลยในคดีโต้แย้งว่าบทบัญญัติ แห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ประกอบกับยังไม่มีคำวินิจฉัยของ ศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติดังกล่าว เมื่อศาลแพ่งธนบุรีส่งคำโต้แย้งมายังศาลรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มุ่งให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยโดยการรับรองว่าบุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน และไม่ประสงค์ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ มุ่งให้ความคุ้มครองเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม และการจำกัดเสรีภาพเช่นนี้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ ฯลฯ มาตรา ๕๗ บัญญัติว่าหลักในเรื่องการให้ความคุ้มครองสิทธิของบุคคลในฐานะผู้บริโภคไว้ แต่จะมีหลักเกณฑ์และวิธีการอย่างไร ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวจะต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคอยู่ด้วย เพื่อทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ และการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค และมาตรา ๘๗ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งบัญญัติให้รัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีโดยอาศัยกลไกตลาด กำกับดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม คุ้มครองผู้บริโภค และป้องกันการผูกขาดตัดตอน ฯลฯ

ส่วนพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อควบคุมการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ และเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนได้โดยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมาตรา ๓๐ บัญญัติให้อำนาจแก่ธนาคารแห่งประเทศไทยด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในเรื่องเกี่ยวกับดอกเบี้ยหรือส่วนลด เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว ซึ่งเป็นการใช้บังคับกับบริษัทเงินทุนทุกแห่ง และประชาชนทุกคนที่ใช้บริการของบริษัทเงินทุน มิได้เลือกปฏิบัติต่อบุคคลใด มิได้เป็นการจำกัดเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม มิได้เกี่ยวข้องกับเงื่อนไข ที่กำหนดให้มีองค์การอิสระซึ่งต้องมีตัวแทนผู้บริโภคร่วมเป็นองค์ประกอบด้วย ทั้งยังเป็นการกำหนดให้ปฏิบัติตามระบบเศรษฐกิจแบบเสรีโดยอาศัยกลไกตลาด เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ไม่มีข้อความใดขัดหรือแย้งกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญ โดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๑๔ คน จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๘๗ ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ อีก ๑ คน วินิจฉัยให้ยกคำร้อง

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายอิสสระ นิตินันท์ประภาศ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายจุมพล ณ สงขลา พลโท จุล อติเรก นายปรีชา เฉลิมวณิช นายผัน จันทรปาน นายมงคล สระภูณ นายศักดิ์ เตชะชาญ นายสุจิต บุญบงการ นายสุจินดา ยงสุนทร นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นายอนันต์ เกตุวงศ์ นายอมร รักษาสัตย์ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๕๔ ก วันที่ ๑๓
มิถุนายน ๒๕๔๖

ย่อโดย นางนันทน์ภัส อุดมรัตนานันท์
กลุ่มงานคดี ๔